

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**ІННОВАЦІЙНІ
ПЕДАГОГІЧНІ
ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач
Контакти

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)
Середня освіта (Історія)
3
3 рік, VI семестр
обов'язковий
згідно з розкладом
українська
понеділок 13.00–14.20; вівторок 13.00–14.20 (114
кабінет).

Янченко Тамара Василівна
E-mail: tamyanchenko@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ¹

Мета дисципліни «Інноваційні педагогічні технології у закладах середньої освіти» полягає у формуванні у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності інноваційних педагогічних технологій і застосуванням їх у освітньому процесі закладів загальної середньої освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння змісту педагогічних понять, концепцій і теорій, пов'язаних з інноваціями в педагогіці й освіті, та вміння оперувати ними;
- формування цілісного розуміння сутності та теоретичних і практичних аспектів застосування інноваційних технологій і сучасних методів навчання історії;
- актуалізація ціннісного ставлення до здобувачів освіти як суб'єктів навчання та організації освітнього процесу на засадах гуманізму, антропоцентризму та науковості.

Предметом вивчення є сучасні освітні технології та методичні можливості їх застосування в освітньому процесі, зокрема при викладанні історії та інших суспільних дисциплін (правознавство, українознавство) у закладах загальної середньої освіти

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Теоретичні засади застосування інноваційних педагогічних технологій.
2. Практичне застосування інноваційних педагогічних технологій у освітньому процесі закладів загальної середньої освіти.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 03.	Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.
ЗК 04.	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 05.	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ФК 01.	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
ФК 03.	Володіння основами цілепокладання, планування та організації освітнього процесу, моделювання змісту навчання історії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.
ФК 04	Здатність управляти освітніми проектами, відповідати за прийняття рішень у невизначених умовах та спрямовувати розвиток здобувачів освіти на прогрес і досягнення.
Програмні результати навчання	
ПРН 03.	Володіння концептуальними науковими та практичними знаннями та здатністю до критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної педагогічної діяльності та/або навчання історії.
ПРН 04.	Використання сучасних методик і технологій організації освітнього процесу, оцінки досягнень учнів на різних етапах вивчення історії для успішного й ефективного здійснення професійної педагогічної діяльності.
ПРН 05.	Володіння навичками розв'язання освітніх, виховних, розвивальних та науково-методичних завдань, уміння застосовувати найбільш ефективні методичні підходи і сучасні технології навчання історії, виховання і розвитку учнів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей і потреб.
ПРН 10.	Володіння навичками проєктування і реалізації навчальних/розвивальних проєктів, основами управління ресурсами, навичками планування, контролю, звітності в закладах освіти.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	включно з					усього	включно з				
л		пр	лаб	інд	срс	л		пр	лаб	інд	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади застосування інноваційних освітніх технологій												
Тема 1. Сутність і зміст інноваційних педагогічних технологій	12	4				8	12	2				10
Тема 2. Інноваційна діяльність учителя історії	6		2			4	6					6
Тема 3. Наукові підходи та досвід запровадження	12	4				8	12					12

інновацій в освітній процес закладів загальної середньої освіти												
Разом за змістовим модулем 1	30	8	2			20	30	2				28
Змістовий модуль 2. Практичне застосування інноваційних технологій навчання в освітньому процесі												
Тема 4. Технології активізації пізнавальної діяльності учнів	12		4			8	12		2			10
Тема 5. Технології розвивального навчання	6		2			4	6					6
Тема 6. Інтерактивні та ігрові педагогічні технології	12		4			8	12		2			10
Тема 7. Метод проєктів і дослідницький метод як різновиди інноваційних педагогічних технологій	12		4			8	12		2			10
Тема 8. Технології позааудиторного навчання учнів	18	2	4			12	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	60	2	18			40	60	2	6			52
Усього годин	90	10	20			60	90	4	6			80

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційна діяльність учителя історії	2
2	Технології активізації пізнавальної діяльності учнів	4
3	Технології розвивального навчання	2
4	Інтерактивні та ігрові педагогічні технології	4
5	Метод проєктів і дослідницький метод як різновиди інноваційних педагогічних технологій	4
6	Технології позааудиторного навчання учнів	4
Усього годин практичних занять		20

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Аніщенко О.В., Яковець Н.І. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій: навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 199 с.
2. Баханов К.О. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2005. 384 с.
3. Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя: Просвіта, 2004. 324 с.

4. Баханов К.О. Традиції та інновації в навчанні історії в школі. Дидактичний словник-довідник. Запоріжжя: Просвіта, 2002. 107 с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. Київ: Академвидав 2015. 304 с.
6. Інноваційні педагогічні технології: посібник / за ред. О. І. Огієнко. Київ: Інститут педагогічної освіти та освіти дорослик НАПН України, 2016. 314 с.
7. Кузьмінський А. І., Омеляненко С. В. Технологія і техніка шкільного уроку : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 335 с.
8. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2018. 265 с.
9. Литвинюк Г. І., Когут О. І., Кульматицька О. Р. Проектна діяльність в освітньому середовищі : метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 126 с.
10. Освітні технології: навчально-методичний посібник / за заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 255 с.
11. Педагогічні технології: теорія та практика / за ред. М.В.Гриньової. Полтава: АСМІ, 2006. 230 с.
12. Педагогічні технології: наука – практиці : навч.-метод. підруч. /за ред. С. О. Сисоевої. Київ : ВПОЛ, 2002. Вип. 1. 281 с.
13. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. Київ : А.С.К., 2006. 192 с.
14. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: АПН України, 2007. 142 с.
15. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. 364 с.
16. Химинець В.В. Інновації в сучасній школі. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2004. 168 с.
17. Чепіль М. М., Дудник Н.З. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 224 с

Допоміжна література:

1. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. Київ : НТУ, 2017. 172 с.
2. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика і менеджмент інновацій: навч.-метод.посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 504 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Академія, 2002. 528 с.
4. Сучасні технології в освіті. Реком. бібліогр. покажчик. Упор. І.П. Моїсеєва, Л.О. Пономаренко Київ: ДНПБ ім. В. Сухомлинського, 2006. 196 с.
5. Шестоубуз О. С. Сучасні інформаційні технології: навч.-метод. посіб. Чернівці : ЧНУ, 2015. 212 с.
6. Янченко Т.В. До витоків становлення дистанційної освіти. *Історія та філософія освіти в незалежній Україні: здобутки і стратегії*: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю / ред. кол.: Топузов О.М., Сисоева С. О., Дічек Н.П. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2020. С. 61–64.
7. Янченко Т. Розширення освітнього простору як технологія навчання у підготовці майбутніх педагогів. *Pedagogical and psychological education as a component of the education system in Ukraine and the EU countries*. Wloclawek: Cuiavian University, 2020. P. 269–271.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інноваційні педагогічні технології: посібник / за ред. О. І. Огієнко. Київ: Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України, 2016. 314 с. URL: <http://ipood.com.ua/e-library/formuvannya-gotovnosti-maybutnogo-vchitelya-do-innovaciyno-diyalnosti/nnovaciyni-pedagogichni-tehnologi-537/>
2. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Академія, 2002. 528 с. URL: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
3. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Кондор, 2009. 670 с. URL: https://4vpupo.org.ua/download/metod_probl/pedagogika.pdf

4. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2007. 616 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>
5. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. І.А. Зязюна. Київ: Вища школа, 2004. 422 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/196155.pdf.
6. Морева Н.А. Тренинг педагогического общения: уч. пособие для вузов. Москва: Просвещение, 2001. 304 с. URL: <http://booksshare.net/index.php?id1=4&category=pedagog&author=morevana&book=2003>
7. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / упоряд.: Філімонова Т. В., Тарнавська С. В., Орищенко І. О. та ін. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. Київ, 2015. 377 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/biblioteka/suchasni_tehnolog_navch.pdf
8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Київ : Академвидав. 2004. 334 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/r726.pdf>
9. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с. URL: <http://library.kr.ua/elib/strelnikov/posibnyk-Strelnikov.pdf>
10. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: АПН України, 2007. 142 с. URL: http://repository.ldufk.edu.ua:8080/bitstream/34606048/24841/1/Енциклопедія%20інткрактивного%20навчання_2007.pdf
11. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артёмов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 360 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9701>
12. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. Київ : НТУ, 2017. 172 с. URL: <https://ukreligieznastvo.wordpress.com/2019/01/18/itn/>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (проекти, презентації, есе, реферати, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання пропущених занять або завдань самостійної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, працевлаштування тощо). Відвідування аудиторних занять є бажаним. Теми пропущених занять студент опрацьовує самостійно.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>). У процесі навчання забороняються академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування (при написанні контрольної роботи та складанні іспиту), хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад педагогіки, дидактики, методики викладання історії тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, не запізнюватися на заняття (виняток можуть становити запізнення з поважних причин), дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи;

- набрати під час вивчення навчальної дисципліни (разом з балами за екзамен) мінімум 60 балів.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	8	4	32
Усна відповідь на практичному занятті	10	3	30
Контрольна робота	1	5	5
Творча робота	1	5	8
Екзамен	1	25	25
Усього:			100